

MEMO

Zaakkenmerk: 110400

Documentkenmerk: 118437

Doelgroep: Raad

Onderwerp: Duurzame Opvang Vluchtelingen; effecten van de Spreidingswet

Afzender: College

Datum: 2 april 2024

Geachte Raad,

Vanaf 1 februari van dit jaar is de Spreidingswet in werking getreden. Deze wet geeft iedere gemeente in Nederland een taakstelling op het gebied van het opvangen van vluchtelingen. De aantallen op te vangen vluchtelingen verschillen per gemeente en zijn afhankelijk van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score.

In alle hectiek van de implementatie van de Spreidingswet, zouden we wellicht bijna vergeten dat wij ons – als betrokken gemeente met een sociaal hart - al vanaf april 2023 hard hebben gemaakt om, vooruitlopend op de Spreidingswet, op zoek te gaan naar een opvangplek voor vluchtelingen. Waddinxveen wil – met de andere gemeenten in de regio – haar ogen niet sluiten voor een groeiend tekort aan opvangplekken in Nederland.

In juni 2023 is de startnotitie met het plan van aanpak, de participatie en communicatie door u vastgesteld. Vervolgens hebben we in de zomer van 2023 (jul t/m sept 2023) ideeën voor locaties opgehaald bij inwoners. Deze lijst met mogelijke locaties hebben we met behulp van een stappenplan en wegingskader teruggebracht tot een top 4 van mogelijke locaties. Het stappenplan, wegingskader en de top 4 zijn ter vaststelling aan u voorgelegd.

In dit memo lichten wij kort de gevolgen van de Spreidingswet toe en actualiseren wij onze planning.

Gevolgen spreidingswet

De Spreidingswet zorgt ervoor dat wij ons plan van aanpak voor de locatieselectie moeten actualiseren in verband met de vereiste planning die is aangegeven in de wet en de capaciteitsraming (aantal op te vangen vluchtelingen).

- 1. De Spreidingswet vraagt van ons dat we eind juni 2025 een locatie ‘sleutelklaar’ opleveren**
Dit wil zeggen, dat er een locatie beschikbaar is met bedden. We moeten daarom onze planning opnieuw bekijken. De planning zoals we die nu voor ogen hadden, levert onvoldoende snel een definitieve locatie op.
In september van dit jaar moeten we bij de provincie ons regionale plan inleveren. Dit plan bevat in ieder geval het aantal plaatsen per doelgroep per gemeente, eventuele ‘uitruilafspraken’ en een planning wanneer deze plaatsen beschikbaar zijn.
- 2. Volgens de Spreidingswet moeten we in Waddinxveen de komende twee jaar (te rekenen vanaf 1 januari 2025) 195 vluchtelingen opvangen waarvan 17 alleenstaande minderjarige vreemdelingen**
Eventueel zijn er in de regio Midden-Holland mogelijkheden om deze twee doelgroepen met elkaar ‘uit te ruilen’; bijvoorbeeld Waddinxveen vangt geen AMV's op, dat doet een andere gemeente binnen de regio voor ons. In ruil daarvoor vangen wij voor deze gemeente hetzelfde aantal asielzoekers op. In het afgelopen jaar spraken wij met elkaar over 150 plaatsen op de opvanglocatie, waarvan zo'n 30 bestemd waren voor andere doelgroepen die met spoed huisvesting nodig hebben.

Geactualiseerde aanpak

Planning

Het college wil de onzekerheid in de samenleving niet langer dan nodig laten duren. Er leven zorgen in de samenleving over de top 4 van mogelijke locaties. Deze zorgen zijn niet alleen mondeling, maar ook schriftelijk geuit door groepen omwonenden van de diverse locaties. Volgens de planning die is gemaakt na de raadsvergadering van 24 januari maken we de definitieve locatie pas in januari/februari 2025 openbaar (zie hieronder).

Planning na raadsvergadering 24 januari 2024

Stappen	Wat?	Deadline	Wie?
Stap 1	Startnotitie vaststellen gemeenteraad	21 juni	Raad
Stap 2	Selecteren gemeente mogelijke locaties o.b.v. criteria	Jul/Aug	Projectgroep
Stap 3	Uitvraag bij inwoners en ondernemers voor mogelijke locaties	Jul/Aug/Sept	Inwoners/gemeente
Stap 4	Opstellen wegingskader en voorleggen aan college en raad	Okt/Nov/Dec	B&W/Raad
Stap 5	Selectie van top 5 op basis van wegingskader	Dec	Projectgroep
Stap 6	Voorleggen top 5 aan college en raad	Jan	B&W/Raad
Stap 7	Notitie implicaties Spreidingswet voorleggen aan college en raad (aantallen en planning)	Mrt/Apr	B&W/Raad
Stap 8	Communicatie en participatie strategie en plan ter informatie naar college en raad	Apr	B&W/Raad
Stap 9	Mogelijkheid tot aandragen nieuwe locaties door inwoners/ondernemers	1 mei	Inwoners
Stap 10	Consultatie inwoners/ondernemers in de wijken van de top 4 (of evt meer indien nieuwe geschikte locaties in top 5 komen)	Mei	Inwoners/gemeente
Stap 11	Opstellen notitie terugkoppeling inspraak, evt aanvullende criteria die zijn meegenomen en nieuwe weging locaties	Jun	Projectgroep
Stap 12	Voorleggen notitie terugkoppeling inspraak en nieuwe weging locaties aan college en raad, akkoord met starten gesprekken eigenaren	Sept	B&W/Raad
Stap 13	Gesprekken met eigenaren	Half sept/okt	COA/projectgroep
Stap 14	Opstellen notitie definitieve locatie(s) inclusief financiële aspecten	Nov/Dec	Projectgroep
Stap 15	Notitie definitieve locaties voorleggen aan college en raad	Feb '25	B&W/Raad
Stap 16	Opstellen bestuursovereenkomst COA/gemeente	Mrt/Apr '25	COA/gemeente
Stap 17	Bewonersbijeenkomsten in wijk van definitieve locatie(s)	Mei '25	Inwoners/gemeente
Stap 18	Start ontwikkeling locatie	Jun '25	COA

Als er niets tegen zit kan in deze planning pas in juni 2025 gestart worden met de ontwikkeling van een locatie. Met een ontwikkeltijd van woonunits op een perceel van 6-12 maanden, betekent dit dat de locatie pas in 2026 'sleutelklaar' kan worden opgeleverd.

Door de Spreidingswet moet er sneller een keuze gemaakt worden. Hierdoor kunnen we ook eerder duidelijkheid geven naar inwoners en is de periode van onzekerheid minder lang. Bovendien geven ook inwoners in recent gevoerde gesprekken aan dat een langdurige periode van onduidelijkheid onwenselijk is. Wij versnellen daarom de procedure om tot een definitieve locatie voor de opvang van vluchtelingen te komen.

Aantal vluchtelingen

Volgens de Spreidingswet moeten we in Waddinxveen de komende twee jaar (te rekenen vanaf 1 januari 2025) 195 vluchtelingen opvangen waarvan 17 alleenstaande minderjarige vreemdelingen. In de regio Midden-Holland zijn mogelijkheden om de doelgroepen asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's) met elkaar 'uit te ruilen'; bijvoorbeeld Waddinxveen vangt geen AMV's op, dat doet een andere gemeente binnen de regio voor ons. In ruil daarvoor vangen wij voor deze gemeente hetzelfde aantal asielzoekers op.

Boven op dit aantal willen we, zoals ook eerder afgesproken, 30 plaatsen beschikbaar maken voor andere doelgroepen die met spoed huisvesting nodig hebben.

Participatie/luisteren naar inwoners

Het luisteren naar inwoners en de raad neemt steeds een belangrijke plaats in. Dat is ook in het proces tot nu toe zo geweest. Zo is bijvoorbeeld de lijst van locaties tot stand gekomen op basis van aangedragen locaties door inwoners.

De ingelaste stap om de top 5 (en later top 4) vast te stellen in de gemeenteraad heeft geleid tot veel inspraak in de commissie- en raadsvergadering van januari 2024. Inwoners hebben duidelijk hun zienswijzen naar voren gebracht. Ook is naar aanleiding van deze raadsvergadering de nodige correspondentie geweest vanuit inwoners en hebben zich betrokken inwoners gemeld bij de wethouder. Dit heeft ons al inzicht gegeven in de argumenten voor en tegen bepaalde locaties.

In maart hebben wij aanvullend gesprekken gevoerd met de belangengroeperingen die zich gevormd hebben om de vier locaties heen. Het doel van deze gesprekken was het ophalen van zienswijzen en zorgen en angsten die leven bij deze inwoners (en de groep die zij vertegenwoordigen).

Locatieselectie

We gaan nu in gesprek met het COA en provincie over de haalbaarheid van locaties. We doen dit in april. De provincie moet haar goedkeuring geven over het bouwen van een tijdelijke locatie buiten de bebouwde kom (rode contouren). Het COA bepaalt op basis van haar eigen beleid en kaders de plaats op en invulling van de locatie op het perceel. Deze input bepaalt ook mede welke locatie of locaties het meest geschikt zijn.

Het voorstellen van één locatie voor de zomer is de enige manier om binnen de gestelde termijn aan de Spreidingswet te voldoen. We trekken deze conclusie op basis van alle hierboven genoemde argumenten. Bovendien hebben wij - na de gesprekken met vertegenwoordigers van omwonenden van de vier locaties, het COA en de provincie - voldoende input opgehaald in de samenleving om een afgewogen keuze te maken.

In de raadsvergadering van juni of juli leggen we een voorstel voor de locatie voor. Op basis van alle verzamelde input selecteren we een locatie en bepalen we het definitieve aantal op te vangen vluchtelingen. Het COA voert daarna gesprekken met de eigenaar over de voorwaarden van het huren/kopen van de grond en bepaalt of dit financieel haalbaar is.

Na het vaststellen van de definitieve locatie door de gemeenteraad gaan we zo snel mogelijk in gesprek met omwonenden. We nemen hen mee in de eerste ideeën rondom de ontwikkeling, luisteren naar zorgen en vragen die er ongetwijfeld zijn en betrekken hen bij wat er nodig is. Deze gesprekken voeren we samen met het COA.

Nieuwe locaties

We hebben in de afgelopen weken een aantal suggesties voor nieuwe locaties ontvangen. Deze locaties voldoen echter niet aan de gestelde criteria. Alle locaties zijn binnen 1 tot 4 jaar niet meer beschikbaar (en daarmee niet duurzaam/minimaal 5 jaar). Tot 1 mei staat de mogelijkheid open om nieuwe locaties aan te melden. Deze zullen met het stappenplan en wegingskader getoetst worden.

Geactualiseerde planning

Waddinxveen		
<u>Datum</u>	<u>Wat</u>	<u>Wie</u>
21 maart 2024	Gesprek met bewonersgroep 1 locatie 3 (achter Be Fair)	Burgemeester/wethouder
25 maart 2024	Gesprek met bewonersgroep 2 locatie 3 (achter Be Fair)	Burgemeester/wethouder
26 maart 2024	Gesprek met bewonersgroep locatie 1 en 2 (v. Dort Kroonweg /oksel Vredenburglaan/Plasweg)	Burgemeester/wethouder
28 maart 2024	Gesprek met bewonersgroep locatie 4 (ten noorden van de Kleikade)	Burgemeester/wethouder
Mrt/April	Informeren raad en inwoners over nieuw plan van aanpak	B&W
April	Gesprekken met COA en provincie over haalbaarheid	Projectgroep/wethouder
Tot 1 mei 2024	Aanleveren nieuwe locaties	Inwoners
April/Mei	Locatieselectie, aantallen en voorbereiding raadsbesluit	Projectgroep ism COA
Juni/Juli	Besluitvormende raad	B&W/Raad
Aug/Sept	Opstellen bestuursovereenkomst COA/gemeente	COA/Gemeente
September	Bewonersbijeenkomst	Burgemeester/wethouder/projectgroep
Provincie		
<u>Datum</u>	<u>Wat</u>	<u>Wie</u>
Maart	Verkenning gezamenlijke opgave/wie doet wat?	Regionale werkgroep/Regionale Regie Tafel
Mei	Tussenrapportage gemeentelijke inbreng	Regionale werkgroep/Regionale Regie Tafel

Mei	Inventarisatie kansen/knelpunten	Regionale werkgroep/Regionale Regie Tafel
Mei	Terugkoppeling gezamenlijke inhoudelijke thema's	Regionale werkgroep/Regionale Regie Tafel
17 mei 2024	Bespreken stand van zaken in Provinciale Regie Tafel	Provinciale Regie Tafel
Juni	Concept gemeentelijk inbreng tbv regionaal plan	Gemeente
Juni	Bespreken concept plan voor Provinciale Regie Tafel	Regionale werkgroep/Regionale Regie Tafel
Eind jun/begin jul	Vaststellen gemeentelijke inbreng in gemeenteraad	Gemeente
3 juli 2024	Bespreken stand van zaken in Provinciale Regie Tafel	Provinciale Regie Tafel
September	Vaststellen regionaal plan	Regionale Regie Tafel
September	Indienen regionaal plan bij Provinciale Regie Tafel	Regionale Regie Tafel

De Waddinxveense en provinciale plannings sluiten op deze manier op elkaar aan. Waddinxveen kan hiermee op tijd haar gemeentelijke inbreng naar de regionale regietafel (RRT) sturen.

Afdoen van moties

Met dit memo doen we de volgende (delen van) moties uit de raadsvergadering van 24 januari 2024 af:

- M1, Informatie ophalen in plaats van informeren, punt 1 en 3
 - Via inspraak in de commissie- en raadsvergadering van januari 2024 hebben inwoners hun zienswijzen naar voren gebracht. Ook is naar aanleiding van deze raadsvergadering de nodige correspondentie geweest vanuit inwoners en hebben zich betrokken inwoners gemeld bij de wethouder. Dit heeft ons inzicht gegeven in de argumenten voor en tegen bepaalde locaties. Bovendien hebben wij recent aanvullend gesprekken gevoerd met de belangengroeperingen die zich gevormd hebben om de vier locaties heen. Deze gesprekken hebben ons aanvullend inzicht gegeven in zienswijzen, zorgen en angsten die leven bij deze inwoners (en de groep die zij vertegenwoordigen).
 - Tot 1 mei kunnen inwoners nieuwe locaties aandragen. Deze locaties doorlopen allemaal het stappenplan en zo mogelijk het wegingskader. Tot nu toe heeft nog geen van de aangedragen locaties het wegingskader gehaald.
- M2, 4 onderzoekslocaties om te beginnen
We hebben voor de 4 locaties gesprekken gevoerd met de betrokken bewonersgroepen. De nieuw aangedragen locaties zijn en worden tot 1 mei meegenomen en via het stappenplan zo mogelijk naar het wegingskader gebracht.
- M3, Opstellen communicatie- en participatiestrategie tbv locaties asielzoekersopvang
Door het actualiseren van het plan van aanpak en de planning is het proces om te komen tot een definitieve locatie voor de komende maanden veranderd. Wij duiden de motie daarom nu zo, dat we dit communicatie- en participatieplan gaan opstellen voor de omwonenden van de uiteindelijk te kiezen locatie.

Informeren van inwoners

We hechten eraan inwoners goed te informeren en hebben, op basis van eerdere feedback, geleerd dat een directe benadering van inwoners daarbij het beste werkt. Vandaar dat wij ieder huishouden in Waddinxveen in april een brief zullen sturen met uitleg over de geactualiseerde aanpak, de redenen daarvoor en het feit dat de gemeenteraad hier nog een besluit over neemt voor de zomervakantie. Uiteraard zullen we op dat moment ook een persbericht versturen en hier aandacht aan besteden op onze website.

Na de selectie van een definitieve locatie, worden inwoners weer geïnformeerd. Ook dit zullen we per brief aan alle huishoudens doen gecombineerd met een persbericht en publicatie op de website.

Bijlage(n)

Persbericht